

Rapport

Datum: 25 januari 2006

Rapportnummer: 2006/025

Klacht

Verzoeker klaagt over de wijze waarop een ambtenaar van het Korps landelijke politiediensten en een ambtenaar van het regionale politiekorps Midden en West Brabant op 23 april 2002 bij aanhouding wegens vermoedelijke overtreding van artikel 34 van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV) jegens hem zijn opgetreden.

Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de ambtenaren zijn overgegaan tot aanhouding.

Voorts klaagt verzoeker er over dat de ambtenaren bij de aanhouding:

- aan zijn polsen en onderarmen hebben getrokken
- en hem de handboeien hebben omgedaan.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker had op 23 april 2002 zijn auto geparkeerd op de treintaxistandplaats bij het Centraal Station in Breda om daar enkele gasten op te halen. Hij werd aangesproken door twee politieambtenaren. Deze vroegen hem om zijn rij- en kentekenbewijs. Verzoeker liet deze niet zien en stapte in zijn auto. De politieambtenaren haalden hem hierop uit zijn auto en hielden hem aan op grond van artikel 34 van de WAHV (zie Achtergrond, onder 1.). Hij is vervolgens geboeid meegenomen naar het politiebureau, waar de hulpofficier van justitie hem een transactie van € 220 aanbood vanwege overtreding van artikel 180 Wetboek van Strafrecht (Sr) (wederspanning) (zie Achtergrond, onder 5.). Verzoeker accepteerde het transactieaanbod direct. De bekeuring vanwege het verkeerd geparkeerd staan, kreeg hij toegestuurd.

2. Verzoeker wilde terugkomen op het accepteren van het transactieaanbod en diende op 29 april 2002 een klacht in bij het Openbaar Ministerie te Breda. Per brief van 23 september 2002 liet het Openbaar Ministerie hem weten dat hij een klaagschrift krachtens artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) (zie Achtergrond, onder 4.) kon indienen bij het gerechtshof te Den Bosch. Op 27 november 2002 diende verzoeker vervolgens een klaagschrift in bij het Hof. Het Hof verklaarde verzoeker op 19 februari 2004 niet-ontvankelijk in zijn beklag, omdat hij dit beklag te laat had ingediend.

I. Ten aanzien van de aanhouding

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat de politieambtenaren van het Korps landelijke politiediensten (KLPD) en het regionale politiekorps Midden en West Brabant hem op 23 april 2002 hebben aangehouden, wegens overtreding van artikel 34 van de WAHV (zie Achtergrond, onder 1.).

2. Uit de mutatie die op 23 april 2002 is opgemaakt door politieambtenaren B. en K. blijkt dat zij zagen dat verzoeker geparkeerd stond op een treintaxistandplaats. K. sprak verzoeker aan en zei dat hij een bekeuring zou krijgen vanwege foutief parkeren. Verzoeker was het hiermee niet eens en wilde zijn autopapieren en rijbewijs niet geven toen K. hierom vroeg. Tevens deelde verzoeker mee dat hij niet wilde meewerken. K. deelde verzoeker hierop mee dat hij zou worden aangehouden wanneer hij niet zou meewerken. Volgens verzoeker moest dit dan maar en hij stapte in zijn auto. Toen werd hem meegedeeld dat hij was aangehouden. Hem werd op het politiebureau een transactie van € 220 aangeboden vanwege het verzet dat verzoeker bij de aanhouding had gepleegd, die hij direct accepteerde en betaalde. Verzoeker heeft de beschikking voor het foutief parkeren opgestuurd gekregen.

3. Verzoeker werd na zijn aanhouding op 23 april 2002 als verdachte gehoord door politieambtenaar B. Uit het proces-verbaal van verhoor blijkt onder meer dat verzoeker verklaarde dat hij zijn auto had geparkeerd op de stallingplaats voor treintaxi's. Hij verklaarde dat hij er op dat moment niet bij had nagedacht dat hij zijn auto daar niet mocht parkeren. Hij was de bagage van de gasten die hij had opgehaald van de trein aan het inladen, toen hij werd aangesproken door een politieambtenaar. Deze deelde hem mee dat hij een bekeuring kreeg vanwege het fout parkeren van zijn auto. Verzoeker antwoordde hem dat hij druk bezig was en direct weg zou zijn. Volgens verzoeker bleef de politieambtenaar herhalen dat verzoeker een bekeuring zou krijgen en zei: "Gaan we bijdehand doen?" Ook vroeg de politieambtenaar naar de autopapieren van verzoeker. Verzoeker verklaarde dat hij de originelen hiervan niet bij zich had. De politieambtenaar wilde dat verzoeker mee ging naar het bureau, aldus verzoeker. Volgens verzoeker stapte hij toen in zijn auto om deze te verplaatsen. De politieambtenaar werd hierop handtastelijk volgens verzoeker en probeerde hem uit de auto te halen. Verzoeker verklaarde voorts dat hij zich probeerde los te trekken toen de politieambtenaar hem vastpakte. Daarna werd hij geboeid en naar het politiebureau gebracht, aldus verzoeker.

Verzoeker stelt dat hij zich niet heeft verzet, maar dat de politieambtenaar zich onbeschoft gedroeg. Tevens stelt verzoeker dat hij zich wel had ingehouden wanneer de politieambtenaar tegen hem had gezegd dat hij de grens had overtreden doordat hij zich had verzet tegen de parkeerovertreding. Hij had zich dan minder laten meeslepen door zijn emoties.

Verzoeker verklaarde voorts dat hij prijs stelde op een transactievoorstel.

Ten slotte verklaarde verzoeker dat hij formeel misschien fout zat in zijn reactie, maar dat hij wel begrijpelijk heeft gehandeld. Hij wilde zijn auto verplaatsen, ondanks dat er een fiets van een politieambtenaar naast lag en er een bord voor stond. Daardoor kon hij niet wegrijden. De situatie is uit de hand gelopen volgens verzoeker.

4. In het proces-verbaal van aanhouding dat is opgemaakt op 23 april 2002 door politieambtenaar K. is artikel 34 WAHV als grond voor de aanhouding aangegeven. K. heeft voorts in het proces-verbaal weergegeven dat hij zag dat verzoeker op een treintaxistandplaats stond geparkeerd en dat hij tegen verzoeker zei dat deze een bekeuring voor fout parkeren zou krijgen. Verzoeker was het hiermee niet eens, aldus K. en toen K. naar het rijbewijs en de autopapieren van verzoeker vroeg, wilde verzoeker deze niet geven. K. heeft hem toen meegedeeld dat hij verplicht was zijn identiteit aan hem kenbaar te maken en dat hij zou worden aangehouden op grond van artikel 34 WAHV wanneer hij dit niet zou doen, aldus K. Verzoeker zei hierop dat K. dat maar moest doen, stapte in zijn auto en wilde de sleutel in het contact steken. Vervolgens heeft K. verzoeker meegedeeld dat hij was aangehouden.

5. In het proces-verbaal dat K. heeft opgemaakt op 22 augustus 2002 naar aanleiding van de klacht van verzoeker over de gebeurtenis op 23 april 2002, schreef K. grotendeels hetzelfde als in het proces-verbaal van aanhouding en de mutatie van 23 april 2002 naar voren komt. K. gaf aan dat hij verzoeker meerdere malen heeft gewezen op het feit dat wanneer hij zijn personalia niet gaf, hij zou worden aangehouden om zijn personalia vast te stellen. Tevens heeft K. verzoeker hierbij gevraagd of dit hem dat wel waard was. Voorts schreef K. dat hij eerst vermoedde dat verzoeker zijn autopapieren ging pakken, op het moment dat hij in zijn auto stapte. Toen verzoeker echter zijn autosleutels uit zijn zak haalde en deze in het contact wilde stoppen, deelde K. hem mee dat hij was aangehouden.

6. In een rapport van 4 juni 2002 schrijft politieambtenaar B. dat K. verzoeker aansprak, hem proces-verbaal aanzegde van foutief parkeren en hem staande hield. K. vroeg vervolgens om het rij- en kentekenbewijs, maar verzoeker weigerde dit te geven, aldus B. Vervolgens probeerde verzoeker zich aan zijn staandehouding te onttrekken door in zijn auto te stappen en te proberen deze te starten. K. greep in door dit te belemmeren en heeft verzoeker aangehouden, aldus B.

7. Op 7 november 2002 had verzoeker een gesprek met de heer H. van het KLPD naar aanleiding van de klacht die hij had ingediend bij de korpschef.

8. Op 20 november 2002 bracht H. advies uit aan de teamchef van het KLPD. In zijn advies schrijft H. dat volgens hem formeel gezien geheel volgens de wettelijke regels is gewerkt. De politieambtenaar heeft volgens hem gehandeld volgens de richtlijnen en afspraken die zijn gemaakt over de handhaving binnen het project "Vast". Voorts schreef hij dat de rechtmatigheid en de wetmatigheid van de aanhouding van verzoeker zijn

getoetst door de hulpofficier van justitie. Deze heeft geen opmerkingen gemaakt ten aanzien van de aanhouding van verzoeker.

9. Op 25 februari 2003 stuurde de korpschef van het KLPD zijn klachtafhandelingsbrief naar verzoeker. De korpschef schreef onder meer - voor zover van belang voor het onderzoek - het volgende:

"In verband met de veelvuldige (verkeers)overlast ter plaatse geldt met betrekking tot het politieoptreden een zogenaamd 'zero-tolerance' beleid. Vanuit een operationeel samenwerkingsverband in projectvorm wordt zowel door de regiopolitie als het Korps Landelijke Politiediensten gewerkt vanuit deze richtlijn. De betrokken politieambtenaar heeft door het direct aanzeggen van een proces-verbaal gehandeld overeenkomstig de geldende richtlijnen en is daardoor rechtmatig in de uitoefening van zijn bediening bezig.

Voor vaststelling van uw identiteit is gevraagd naar uw rijbewijs, nadat u was medegedeeld dat er een proces-verbaal zou worden opgemaakt. Voor het opmaken van het proces-verbaal diende u ter plaatse te blijven. Nadat u in de auto had plaatsgenomen en trachtte de motor te starten, werd u aangehouden.

(...)

Nadat u was overgebracht naar het politiebureau van de regiopolitie werd de toetsing van de rechtmatigheid en wetmatigheid van de toegepaste politionele bevoegdheden gedaan door de aanwezige hulpofficier van justitie, die hierin geen onvolkomenheden zag.

Alles overziende ben ik van mening dat:

- er geen onduidelijkheid bestaat over de gepleegde overtreding;
- de betrokken politieambtenaar bevoegd was om hiertegen op te treden;
- hij bij de staande houding onmiddellijk terzake is gekomen;
- door het trachten weg te rijden, al dan niet met de bedoeling om de overtreding te stoppen door het verplaatsen van uw auto, mocht de politieambtenaar overgaan tot aanhouding.

(...)

Wel ben ik van mening dat een opmerking als 'gaan we bijdehand doen' achterwege had dienen te blijven."

10. Verzoeker reageerde per brief van 24 maart 2003 op de brief van de korpschef van het KLPD van 25 februari 2003. Verzoeker was van mening dat hetgeen door de rapporteur wordt weergegeven, de lezing is van de betrokken politieambtenaar. Verzoeker herkende

niets van hetgeen door hem naar voren is gebracht tijdens het gesprek dat hij had over zijn klacht op 7 november 2002. Volgens verzoeker stonden er "aperte onjuistheden" in de brief van 25 februari 2003 en handelt de politie niet juist bij het zero-tolerance beleid.

11. Op 28 september 2004 nam de Nationale ombudsman de klacht van verzoeker in onderzoek (zie verder onder Onderzoek).

12. In het standpunt van de beheerder van het KLPD van 17 november 2004 kwam naar voren dat uit het klachtonderzoek blijkt dat geheel binnen de wettelijke kaders is gewerkt met betrekking tot de aanhouding. De korpsbeheerder achtte de klacht niet gegrond. Voorts schreef hij dat uit het proces-verbaal van aanhouding bleek dat verzoeker op 23 april 2002 is aangehouden om 17.50 uur. Volgens de korpsbeheerder is verzoeker aangehouden wegens overtreding van artikel 34 WAHV (zie Achtergrond, onder 1.). Omdat verzoeker zich hevig verzette tegen zijn aanhouding, is hem volgens de korpsbeheerder een transactie voorgesteld van € 220 ter voorkoming van vervolging van overtreding van artikel 180 Sr (zie Achtergrond, onder 5.). Verzoeker heeft de transactie direct contant voldaan. Hij is niet voor dit feit aangehouden of voorgeleid, aldus de korpsbeheerder.

13. In zijn standpunt van 9 december 2004, schreef de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant dat verzoeker werd aangehouden wegens overtreding van artikel 34 WAHV. De korpsbeheerder schreef dat verzoeker een parkeerovertreiding had begaan en dat een politiefunctionaris dan bevoegd is om te verbaliseren vanwege foutief parkeergedrag. De politiefunctionaris ontleende zijn bevoegdheid aan artikel 34 WAHV in verband met artikel 3 WAHV, aldus de korpsbeheerder (zie Achtergrond, onder 1.). Toen verzoeker in zijn auto stapte en probeerde weg te rijden, was dit al een begin van tegenwerken, aldus de korpsbeheerder. Dit werd gevolgd door zich te verzetten. Verzoeker weigerde namelijk uit zijn auto te komen en K. heeft met moeite verzoeker uit zijn auto gehaald, aldus de korpsbeheerder. Verzoeker heeft zich hierbij schuldig gemaakt aan het overtreden van artikel 180 Sr (zie Achtergrond, onder 5.). Voor dit misdrijf kreeg verzoeker een transactie van € 220 aangeboden in het kader van 'lik op stuk beleid'.

Volgens de korpsbeheerder had voor de volledigheid en duidelijkheid in het proces-verbaal van voorgeleiding als aanhoudingsgrond tevens artikel 180 Sr moeten worden opgenomen.

14. Op 13 mei 2005 legde politieambtenaar B. telefonisch een verklaring af tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman. Hij verklaarde onder meer dat het project "Vast" van toepassing was ten tijde van de aanhouding van verzoeker. Naar aanleiding van problemen die veroorzaakt werden door mensen die bleven hangen in het gebied rondom het station in Breda was dit project ontstaan. Besloten is om alle foutparkeerders direct, zonder waarschuwing, te bekeuren.

Toen B. en zijn collega K. aankwamen bij het station, zagen ze dat de auto van verzoeker op een treintaxistandplaats geparkeerd stond. K. schreef een bekeuring uit en op een gegeven moment kwam verzoeker aanlopen. Hij stond te praten met een groepje mensen. Verzoeker was zijn auto niet aan het inladen, volgens B. De auto van verzoeker was namelijk dicht en verzoeker stond verderop met mensen te praten.

K. heeft verzoeker vervolgens om zijn autopapieren gevraagd, maar verzoeker wilde deze niet geven. Toen is verzoeker aangehouden, aldus B. Volgens B. is verzoeker aangehouden op grond van artikel 34 WAHV, omdat dit zo in het proces-verbaal van aanhouding is weergegeven. B. stond op enige afstand toen verzoeker werd aangehouden.

Omdat verzoeker even later in zijn auto ging zitten, en volgens B. de intentie had om weg te rijden, is overtreding van artikel 180 Sr toegevoegd aan artikel 34 WAHV. Verzoeker hoefde volgens B. niet opnieuw te worden aangehouden voor artikel 180 Sr. Deze zaak wordt dan gewoon toegevoegd, aldus B. Beide zaken konden binnen de zes uur dat iemand op het bureau mag worden vastgehouden worden afgedaan, aldus B.

B. heeft verzoeker op het politiebureau nog op een rustige manier uitgelegd waarom hij was aangehouden, ondanks het feit dat hij zijn excuses had aangeboden. B. heeft hierbij gezegd dat verzoeker door zich te verzetten tegen zijn aanhouding al te ver was gegaan en dat dit niet meer kon worden teruggedraaid door excuses aan te bieden. Verzoeker heeft B. de hand geschud toen hij het bureau verliet, aldus B.

15. Politieambtenaar K. heeft op 22 juni 2005 tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman telefonisch een verklaring afgelegd. K. verklaarde onder meer dat hij zich niet alles meer precies kan herinneren en wil dan ook verwijzen naar het proces-verbaal dat hij destijds heeft opgemaakt.

K. geeft aan dat hij op 22 april 2002 dienst had samen met zijn collega B. in het kader van het project 'Vast'. Volgens K. was dit project in werking getreden omdat er rondom het station en Valkenberg vaak sprake was van overlast van alcohol, drugs en zwervers. Naast deze problematiek werd ook aandacht besteed aan parkeerproblematiek, aldus K. Er waren parkeerproblemen op een parkeerstrook waar mensen even mochten staan om personen in en uit te laden en op de taxistandplaats, waar burgervoertuigen niet mochten parkeren. In het kader van het "Vast"-traject werd een zero tolerance-beleid gehanteerd. Er werd ook repressief opgetreden tegenover foutparkeerders. Deze kregen direct een bekeuring.

Toen K. en zijn collega B. langs de parkeerplaats bij het station kwamen op hun surveillanceroute, zagen ze dat de auto van verzoeker verkeerd geparkeerd stond. Hij stond namelijk op een taxistandplaats. K. heeft verzoeker aangesproken en gezegd dat hij een proces-verbaal kreeg omdat hij verkeerd geparkeerd stond. Verzoeker maakte hierop

opmerkingen als "Ga boeven vangen" en "Heb je niks anders te doen", volgens K. K. heeft toen verzoekers legitimatiebewijs gevraagd om een proces-verbaal te kunnen opmaken, maar verzoeker wilde dit niet geven. Vervolgens ging verzoeker in zijn auto zitten. K. dacht eerst dat verzoeker dit deed om zijn autopapieren te pakken, maar zag toen dat verzoeker zijn autosleutel in het contact wilde steken. Omdat K. naast de auto stond, zou verzoeker over hem heen kunnen rijden als hij de auto startte. K. heeft hierop tegen verzoeker gezegd dat verzoeker was aangehouden en heeft verzoeker bij zijn rechterpols gepakt, dezelfde arm waarmee hij de auto wilde starten.

16.1. De korpsbeheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant geeft in zijn antwoord van 1 juli 2005 op de nadere vragen die de Nationale ombudsman per brief van 4 mei 2005 stelde, aan dat in het proces-verbaal van 23 april 2002 en in het proces-verbaal dat K. heeft opgemaakt op 22 augustus 2002 (zie hiervoor, onder 5.) staat weergegeven dat verzoeker in zijn auto stapte en deze wilde starten. In het rapport van B. van 4 juni 2002 wordt dit bevestigd. In de verklaring van verzoeker komt naar voren dat verzoeker in zijn auto zat toen hij werd aangehouden, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder acht het overduidelijk dat verzoeker in zijn auto zat toen hij werd aangehouden.

16.2. Bij de reactie van de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant is een kopie gevoegd van de Samenwerkingsafspraken gebied Valkenberg-Station (VAST) van mei 2003. Hieruit blijkt dat er in 2002 een samenwerkingsverband is gestart tussen het KLPD, dienst Spoorwegpolitie en het regionale politiekorps Midden en West Brabant om de problematiek rondom het station en Valkenberg aan te pakken. Deze overlast bestond voornamelijk uit drugsdealen, berovingen/tasjesroof, vernieling, bekladding, hondenpoep en rommel op straat en er was sprake van een onveiligheidsgevoel.

17. In de brief van 1 september 2005 van de rechtshulpverlener van verzoeker aan de Nationale ombudsman komt onder meer naar voren dat verzoeker stelt dat hij in zijn auto is gaan zitten om deze te verplaatsen, omdat deze niet op de treintaxistandplaats mocht staan. Volgens verzoeker lag het niet in zijn aard om er op dat moment vandoor te gaan en had hij daarbij bovendien over de politieambtenaren heen moeten rijden.

Beoordeling

18. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

19. Uit het proces-verbaal van aanhouding blijkt dat verzoeker is aangehouden op grond van artikel 34 WAHV (zie Achtergrond, onder 1.). Verzoeker zou opzettelijk niet hebben voldaan aan de vordering of het bevel van politieambtenaar K. tot het kenbaar maken van

zijn identiteit.

20. Uit het onderzoek komt naar voren dat K. verzoeker wilde bekeuren, omdat zijn auto geparkeerd was op een taxistandplaats. Op grond van artikel 2 WAHV en de bij deze wet behorende bijlage (zie Achtergrond, onder 1.) kan voor deze gedraging een administratieve sanctie worden opgelegd.

Op grond van de artikelen 3 jo 34, eerste lid onder a. WAHV kan degene, die niet voldoet aan een vordering van een ambtenaar die met het toezicht op de naleving van de in de bijlage van deze wet vermelde voorschriften is belast, worden gestraft met een geldboete (zie Achtergrond, onder 1.). Overtreding van artikel 34 WAHV is een strafbaar feit, waarvoor geen administratieve sanctie kan worden opgelegd.

Voldoet iemand niet aan de vordering om zijn identiteit kenbaar te maken, dan is er sprake van ontdekking op heterdaad van overtreding van artikel 34, eerste lid WAHV en mag de persoon worden aangehouden (zie Achtergrond, onder 3.). Wanneer de persoon zich vervolgens verzet tegen deze aanhouding, maakt deze zich schuldig aan wederspanningheid zoals omschreven in artikel 180 Sr.

21. Politieambtenaar B. heeft verklaard dat de auto van verzoeker op een treintaxistandplaats stond geparkeerd, verzoeker zijn auto niet aan het laden was en dat verzoeker verderop bleek te staan. Politieambtenaar K. heeft eveneens verklaard dat de auto van verzoeker op een treintaxistandplaats stond geparkeerd. In zijn proces-verbaal van 22 augustus 2002 merkte K. op dat de auto van verzoeker dicht was en er niemand in zat toen hij met zijn collega B. bij het station aankwam. Toen K. een bekeuring wilde uitschrijven, kwam verzoeker aangelopen. Verzoeker heeft op 22 april 2002 verklaard dat hij zijn auto op een treintaxistandplaats had neergezet. Verzoeker voerde in meerdere brieven aan dat hij aan het laden en lossen was en vindt het niet redelijk dat de politieambtenaren hem wilden bekeuren.

Op grond van het voorgaande staat naar het oordeel van de Nationale ombudsman vast dat verzoeker zijn auto had geparkeerd op een treintaxistandplaats en dat de politieambtenaren K. en B. hem hiervoor konden bekeuren. Het argument van verzoeker dat hij aan het laden en lossen was, doet hieraan niets af.

22. Gelet op het hiervoor onder 19. en 20. gestelde mochten de politieambtenaren K. en B. verzoeker voor het afwikkelen van de bekeuring vragen zijn identiteit kenbaar te maken. Politieambtenaar K. heeft verzoeker naar zijn rijbewijs gevraagd, maar verzoeker gaf dit niet en ging in zijn auto zitten. Volgens verzoeker zei hij tegen de politieambtenaren dat hij niet zijn originele autopapieren bij zich had en ging hij in zijn auto zitten om deze te verplaatsen. De politieambtenaren hebben dit niet bevestigd. Volgens hen leek het of verzoeker weg wilde rijden ondanks het feit dat er een fiets van een van de politieambtenaren naast en een verkeersbord voor zijn auto stond.

23.1. De Nationale ombudsman overweegt het volgende. Uit de diverse processen-verbaal, mutaties en verklaringen die K. en B. hebben opgemaakt/afgelegd, komt naar voren dat K. meerdere malen vroeg naar het rijbewijs van verzoeker, maar dat deze dit niet wilde geven. K. heeft verzoeker hierop gezegd dat hij zou worden aangehouden wanneer hij zijn gegevens niet gaf. Verzoeker ging vervolgens in zijn auto zitten en maakte aanstalten om weg te rijden. Uit het onderzoek is komen vast te staan dat K. hem hierop heeft meegedeeld dat hij was aangehouden.

23.2. Uit de stukken die de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant van het project "Vast" heeft toegestuurd, blijkt niet dat op parkeerovertradingen in het kader van het project "Vast" bijzonder wordt gelet. Wel is uit het onderzoek komen vast te staan dat de betrokken politieambtenaren K. en B. samen dienst hadden in het kader van dit project.

24. Geen van beide politieambtenaren heeft aangegeven dat verzoeker kenbaar heeft gemaakt dat hij in zijn auto ging zitten om deze te verplaatsen. Tevens heeft B. noch K. aangegeven dat verzoeker heeft gezegd dat hij zijn originele autopapieren niet bij zich had.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat verzoeker doordat hij in zijn auto ging zitten en zijn sleutels in het contact wilde steken, de indruk gaf dat hij zich wilde onttrekken aan de bekeuring die K. hem wilde geven voor het parkeren op een taxistandplaats.

Uit het voorgaande blijkt dat verzoeker zich niet meewerkend heeft opgesteld. Verzoeker heeft niet voldaan aan de vordering van politieambtenaar K. zijn identiteit kenbaar te maken, zodat hij wegens overtreding van artikel 34 WAHV mocht worden aangehouden. De politieambtenaren K. en B. hebben dan ook niet gehandeld in strijd met het evenredigheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van het trekken aan polsen en onderarmen

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de ambtenaren van het regionale politiekorps Midden en West Brabant en het KLPD bij zijn aanhouding aan zijn onderarmen en polsen hebben getrokken. In zijn brief van 29 april 2002 aan de officier van justitie te Breda schreef hij dat de actie van de zijde van de politie met zoveel geweld is uitgevoerd dat hij kneuzingen aan zijn polsen en onderarmen heeft overgehouden en zijn nek en schouders ontwricht waren. Ook in het gespreksverslag van 7 november 2002 dat verzoeker heeft opgesteld, gaf verzoeker aan dat zijn polsen geblesseerd zijn geraakt, omdat een politieambtenaar daaraan heeft getrokken.

2.1. Uit het proces-verbaal van verhoor komt naar voren dat verzoeker heeft verklaard dat hij in zijn auto stapte om deze te verplaatsen. Toen werd de politieambtenaar volgens verzoeker handtastelijk en greep naar de sleutels van verzoeker. Ook wilde de politieambtenaar verzoeker uit zijn auto sleuren, volgens verzoeker. Hierop zei verzoeker tegen de politieambtenaar dat hij zelf wel uit de auto kon komen. Tevens gaf verzoeker tijdens het verhoor aan dat hij zich verzette tegen zijn aanhouding. (Zie ook hiervoor onder 1.3.)

2.2. In zijn brief van 27 november 2002 aan het gerechtshof te Breda schrijft verzoeker dat hij boos werd toen de politieambtenaren hem uit zijn auto wilden halen, omdat "ik gewend ben," zo schrijft hij, "aangesproken te worden op mijn gedragingen en niet met geweld gedwongen wordt tot doen of laten van een en ander. Ik heb gezegd dat ik losgelaten wilde worden en dat ik zelf wel uit de auto zou stappen, hetgeen is gebeurd."

3. In het proces-verbaal van aanhouding en in het proces-verbaal dat K. heeft opgemaakt op 22 augustus 2002, staat weergegeven dat verzoeker in zijn auto stapte en de sleutel in het contact wilde steken. Politieambtenaar K. pakte de arm van verzoeker, met daarin de sleutels, vast. Verzoeker rukte zich los en K. heeft toen geprobeerd verzoeker uit zijn auto te halen. Verzoeker verzette zich hevig volgens K., door in de tegengestelde richting te trekken en te duwen als waarin K. hem wilde brengen.

4. Ook in het rapport van B. dat is opgemaakt op 4 juni 2002 komt naar voren dat verzoeker in zijn auto stapte en wilde weggrijden. Volgens B. volgde er toen wat duw- en trekwerk, maar dit was te weinig om als geweld aan te merken.

5. In de klachtafhandelingsbrief van 25 februari 2003 van de korpschef van het KLPD, schreef deze dat verzoeker in zijn auto stapte en probeerde weg te rijden. De politieambtenaar heeft verzoekers arm vastgepakt en zo geprobeerd tegen te gaan dat hij wegreed. Verzoeker rukte zich hierbij los en er ontstond een worsteling, aldus de korpschef. Volgens de korpschef werd verzoeker met toepassing van geweld uit zijn auto gehaald. De bevoegdheid tot gebruik van geweld is rechtmatig toegepast, aldus de korpschef.

6. De beheerder van het KLPD schreef in zijn standpunt van 17 november 2004 dat verzoeker in zijn auto ging zitten en probeerde weg te rijden. Verzoeker werd toen door politieambtenaar K. aangehouden en bij de arm gepakt waarmee verzoeker zijn sleutels vast had. Verzoeker rukte zich los. K. heeft verzoeker vervolgens uit zijn auto getrokken. De korpsbeheerder verklaarde dit onderdeel van de klacht van verzoeker niet gegrond, omdat volgens hem uit het klachtonderzoek blijkt dat geheel binnen de wettelijke kaders is gehandeld. Volgens de korpsbeheerder is de bevoegdheid tot het toepassen van geweld rechtmatig toegepast. De korpsbeheerder achtte de klacht van verzoeker niet gegrond.

7. In het standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant van 9 december 2004, komt naar voren dat verzoeker in zijn auto ging zitten en probeerde weg te rijden. Vervolgens verzette hij zich hevig, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder achtte de klacht van verzoeker niet gegrond.

8. In de verklaring die politieambtenaar B. op 13 mei 2005 telefonisch heeft afgelegd tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman, komt naar voren dat verzoeker in zijn auto ging zitten en probeerde weg te rijden. Volgens B. heeft K. toen geprobeerd om verzoeker uit de auto te halen. B. is K. hierbij te hulp geschoten en volgens B. hebben ze hierbij verzoeker hoogst waarschijnlijk bij de armen en polsen vastgepakt. Verzoeker verzette zich en bewoog in de tegengestelde richting, aldus B. B. verklaarde verder dat je iemand bij zijn armen moet vastpakken om hem uit een auto te krijgen. Volgens B. werd er over en weer getrokken en geduwd, maar dit was niet voldoende om een geweldsrapportage op te maken. De gang van zaken bij de aanhouding is wel in een mutatie en het proces-verbaal van aanhouding opgenomen. Volgens B. heeft verzoeker na zijn aanhouding niet aangegeven dat hij pijn had.

9. Politieambtenaar K. heeft op 22 juni 2005 telefonisch tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaard dat verzoeker in zijn auto ging zitten nadat hij hem had verzocht om zijn autopapieren. K. dacht eerst dat verzoeker dit deed om zijn autopapieren te pakken, maar zag toen dat verzoeker zijn autosleutels in het contact wilde steken. De kans bestond dat verzoeker hierbij over K. heen zou rijden. K. heeft verzoeker hierop gevraagd om uit zijn auto te komen. Dit wilde hij niet en K. heeft verzoeker toen meegedeeld dat hij was aangehouden en heeft hierop direct de pols van verzoeker gepakt van de arm waarmee verzoeker de auto wilde starten. K. probeerde verzoeker uit zijn auto te halen. Verzoeker verzette zich en trok in tegengestelde richting. K. kreeg een klap op zijn maag. K. kan zich niet herinneren of B. heeft geholpen om verzoeker uit de auto te halen. Volgens K. zijn er geen klappen gevallen toen verzoeker uit zijn auto werd gehaald.

10. In zijn brief van 1 september 2005 schreef verzoeker dat hij naar het politiebureau zou gaan, omdat hij alleen kopieën van zijn autopapieren bij zich had en wilde toen zijn auto gaan verplaatsen, omdat deze niet op de treintaxistandplaats mocht blijven staan. Toen hij vervolgens in zijn auto stapte, rukten en sleurden de politieambtenaren aan hem om hem uit de auto te halen. Volgens verzoeker was hierbij een derde politieambtenaar betrokken. Verzoeker is ten slotte van mening dat de betrokken politieambtenaren K. en B. tegenstrijdige verklaringen hebben afgelegd en machogedrag hebben vertoond.

Beoordeling

11.1. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

11.2. Op grond van artikel 8, eerste lid, Politiewet 1993 (zie Achtergrond, onder 6.) is een politieambtenaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening bevoegd geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt (het proportionaliteitsvereiste) en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt (het subsidiariteitsvereiste).

12. Uit het onderzoek is komen vast te staan dat verzoeker zijn autopapieren niet liet zien toen K. daarom vroeg, hierop in zijn auto is gaan zitten en aanstalten maakte om weg te rijden. De Nationale ombudsman heeft hiervoor onder I.24. geoordeeld dat verzoeker mocht worden aangehouden, omdat hij zijn autopapieren niet liet zien en hiermee geen gehoor gaf aan de vordering van politieambtenaar K.

Zowel politieambtenaar K. als B. heeft aangegeven dat verzoeker in zijn auto was gaan zitten en wilde wegrijden, vervolgens niet uit de auto wilde komen en zich verzette toen K. hem uit de auto wilde halen. Verzoeker heeft aangegeven dat hij boos was en zich verzette toen K. hem uit de auto wilde halen. Verzoeker verklaarde dat hij zich zou hebben ingehouden en minder zou hebben laten meeslepen door zijn emoties wanneer de politieambtenaar aan hem zou hebben uitgelegd dat hij een grens had overschreden door zich te verzetten tegen aanhouding.

De stellingen van verzoeker dat hij naar het politiebureau moest omdat hij alleen kopieën van zijn autopapieren bij zich had en dat er buiten K. en B. een derde politieambtenaar bij betrokken zou zijn, worden niet bevestigd door de verklaringen van K. en B. of door het proces-verbaal van aanhouding. De Nationale ombudsman acht dit dan ook niet aannemelijk.

13. Op grond van het onderzoek gaat de Nationale ombudsman ervan uit dat verzoeker in ieder geval bij zijn rechterpols is vastgepakt door politieambtenaar K., toen deze verzoeker uit zijn auto probeerde te halen. Dat hierbij over en weer werd getrokken en geduwd, is zowel bevestigd door de politieambtenaren K. en B., als door verzoeker. De Nationale ombudsman acht het mogelijk dat verzoeker hierdoor pijn aan zijn pols en arm heeft ondervonden, maar acht de handelwijze van de politieambtenaren K. en B. redelijk.

Politieambtenaar K. moest immers voorkomen dat verzoeker zou wegrijden. Het was daarom noodzakelijk volgens de Nationale ombudsman voor politieambtenaar K. om direct te handelen en te zorgen dat verzoeker zo snel mogelijk uit zijn auto kwam. Uit het proces-verbaal en de diverse verklaringen valt niet af te leiden dat daarbij onnodig of buitenproportioneel geweld is gebruikt.

Politieambtenaar K. heeft dan ook niet gehandeld in strijd met het evenredigheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

III. Ten aanzien van het boeien van verzoeker

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de politieambtenaren hem hebben geboeid, nadat ze hem op 23 april 2002 hadden aangehouden.

In zijn brief van 27 november 2002 aan het gerechtshof te Breda, schreef verzoeker hierover het volgende:

"Ik was de auto nauwelijks uit of ik werd wederom vastgegrepen door twee agenten die mijn armen achter mijn rug wrongen naar achteraf bleek om mij in de boeien te slaan. Ik wist op dat moment niet wat mij overkwam en geraakte in staat van ontredde en ingehouden woede."

2. In het proces-verbaal van aanhouding van 23 april 2002, heeft K. weergegeven dat verzoeker zich hevig verzette toen K. en B. hem uit zijn auto wilden halen. Voorts blijkt uit het proces-verbaal dat verzoeker uiteindelijk uit zijn auto is gehaald en geboeid overgebracht naar het politiebureau.

3. In de verklaring die K. op 22 augustus 2002 heeft opgesteld, heeft hij weergegeven dat er geduw en getrek over en weer ontstond toen hij verzoeker uit de auto wilde halen. Uiteindelijk lukte het om verzoeker uit de auto te krijgen en is hij geboeid overgebracht naar het politiebureau dat dichtbij was. In het politiebureau werden de handboeien afgedaan, aldus K.

4. In zijn rapport van 4 juni 2002 schreef B. dat verzoeker uit de auto werd gehaald door zijn collega K. en geboeid werd. Verzoeker gaf zich tijdens het boeien gewonnen, aldus B., en dacht dat hij hierdoor de zaak kon terugdraaien. Volgens B. was dit echter niet mogelijk en heeft hij hem dit na de afhandeling ook meegedeeld.

5. In zijn klachtafdoeningsbrief van 25 februari 2003, schreef de beheerder van het KLPD dat verzoeker met toepassing van geweld uit zijn auto werd gehaald, en hem daarna handboeien werden omgedaan, waarbij enige fysieke kracht is gebruikt. Volgens de korpsbeheerder is het risico van mogelijk letsel hierbij niet ondenkbaar. De korpsbeheerder achtte de klacht van verzoeker niet gegrond.

6. In zijn standpunt van 17 november 2004, bleef de beheerder van het KLPD bij zijn oordeel uit eerste aanleg en verklaarde de klacht van verzoeker niet gegrond.

7. De beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant sloot zich aan bij het oordeel van de beheerder van het KLPD en verklaarde de klacht van verzoeker eveneens niet gegrond.

8. Op 13 mei 2005 legde B. telefonisch een verklaring af tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman. B. verklaarde dat verzoeker na over en weer geduw en

getrek uit de auto is gehaald en geboeid is. Toen verzoeker geboeid werd, bood hij zijn excuses aan en wilde hij op die manier de situatie beëindigen, aldus B. B. heeft toen tegen verzoeker gezegd dat het daarvoor te laat was, omdat verzoeker al verzet had gepleegd en iemand die verzet pleegt, voorgeleid moet worden. Verzoeker is geboeid, omdat hij zich verzette bij zijn aanhouding, aldus B. en omdat hij overgebracht moest worden naar het politiebureau. Bij het omdoen van de boeien, klaagde verzoeker er volgens B. niet over dat hij pijn had. Volgens B. bevond het politiebureau zich dichtbij het station.

Nadat verzoeker de transactie had betaald, heeft B. rustig uitgelegd aan verzoeker waarom hij was aangehouden, ondanks het feit dat verzoeker zijn excuses had aangeboden. B. legde aan verzoeker uit dat hij door zich te verzetten tegen zijn aanhouding al te ver was gegaan en dit door zijn excuses niet meer kon worden teruggedraaid. Verzoeker heeft hem de hand geschud toen hij het bureau verliet, aldus B.

9. Politieambtenaar K. heeft op 22 juni 2005 telefonisch tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman onder meer verklaard dat hij verzoeker heeft geboeid nadat hij uit de auto was gehaald, omdat verzoeker verzet had gepleegd en K. bij het uit de auto halen van verzoeker een klap op zijn maag had gehad. Volgens K. was het boeien van verzoeker voor zijn eigen veiligheid en voor die van hemzelf. Verzoeker is alleen geboeid ter overbrenging naar het politiebureau dat vlakbij het station lag, aldus K. Het politiebureau bevindt zich in het stationsgebouw. Volgens K. hebben hij en zijn collega B. verzoeker lopend overgebracht naar het bureau.

10. Bij de brief van de rechtshulpverlener van verzoeker van 17 mei 2005 is een uitdraai van een journaal van de huisarts van verzoeker gevoegd. Hieruit blijkt dat verzoeker op 24 april 2002 een bezoek heeft gebracht aan de huisarts. De huisarts maakte melding van "minder zacht politieoptreden" waarbij verzoeker een hematoom (bloeduitstorting) aan zijn rechterpols en een kneuzing heeft opgelopen, waarvoor hij moest koelen.

Beoordeling

11.1. Het boeien van een persoon betekent een inbreuk op het recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam, welk recht in artikel 11 Grondwet is neergelegd. Bij of krachtens de wet kunnen beperkingen worden gemaakt op het recht van onaantastbaarheid van het lichaam (zie Achtergrond, onder 8.). Ten aanzien van personen aan wie rechtens de vrijheid is ontnomen, is in artikel 15, vierde lid Grondwet meer in het algemeen bepaald dat zij kunnen worden beperkt in de uitoefening van hun grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsontneming verdraagt (zie Achtergrond, onder 8.). Ook in artikel 8 Europees verdrag voor de rechten van de mens is bepaald dat een inbreuk op ieders recht op respect voor zijn privéleven - waaronder mede wordt verstaan zijn lichamelijke integriteit - moet zijn voorzien bij wet (zie Achtergrond, onder 9.).

11.2. De eerste vraag die beantwoord dient te worden is of aan verzoeker rechtens zijn vrijheid is ontnomen. Onder I.24. heeft de Nationale ombudsman vastgesteld dat politieambtenaar K. bevoegd was verzoeker aan te houden. Daarmee is aan deze eis voldaan.

11.3. Op grond van artikel 22 van de Ambtsinstructie mag de politie een aangehouden verdachte ten behoeve van het vervoer aan zijn handen boeien, indien concrete feiten en/of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen, met het oog op vluchtgevaar, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de betrokken politieambtenaar of van derden. Deze feiten en/of omstandigheden zijn slechts gelegen in de persoon die is aangehouden, of in de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden. De politieambtenaar moet in een specifiek geval de afweging maken of de aanwezige veiligheidsrisico's het aanbrengen van de boeien naar redelijk inzicht rechtvaardigen (zie Achtergrond, onder 7.).

Het standaard aanleggen van de handboeien tijdens het vervoer van een verdachte naar het politiebureau is dus niet in overeenstemming met artikel 22 van de Ambtsinstructie.

12. Hoewel vaststaat dat verzoeker zich heeft verzet bij zijn aanhouding (zie hiervoor, onder II.) was er naar het oordeel van de Nationale ombudsman van vluchtgevaar geen sprake (meer) toen verzoeker eenmaal buiten zijn auto was. Verder werd verzoeker aangehouden voor een relatief licht vergrijp en was het politiebureau gelegen op korte loopafstand van de plaats van aanhouding. Om die reden is naar het oordeel van de Nationale ombudsman geen sprake van een veiligheidsrisico op grond waarvan verzoeker had mogen worden geboeid. De beide politieambtenaren hadden verzoeker dan ook ongeboeid naar het politiebureau moeten overbrengen. Door verzoeker desondanks te boeien, is een ongeoorloofde inbreuk gemaakt op verzoekers recht op lichamelijke integriteit.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

13. Ten overvloede merkt de Nationale ombudsman het volgende op. Het dragen van handboeien is niet comfortabel en kan ook wanneer de polsen niet worden bewogen striemen of wondjes/pijn veroorzaken. In dit geval heeft verzoeker gelet op hetgeen in het journaal dat de huisarts van verzoeker naar aanleiding van zijn bezoek heeft opgemaakt is weergegeven, licht letsel opgelopen. Dit letsel zal waarschijnlijk zijn ontstaan door het gebruik van de handboeien zelf, in combinatie met hetgeen hieraan vooraf is gegaan, namelijk het bij de arm pakken van verzoeker en hem uit de auto halen door K. en het verzet dat verzoeker hierbij pleegde. De Nationale ombudsman is van mening dat dit letsel niet buiten proportioneel is.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Korps landelijke politiediensten en het regionale politiekorps Midden en West Brabant is

niet gegrond ten aanzien van

- de aanhouding van verzoeker en het trekken aan diens polsen en armen, en

gegrond ten aanzien van

- het boeien van verzoeker, wegens schending van het recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam.

Onderzoek

Op 5 mei 2003 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer W. te G., ingediend door DAS Rechtsbijstand te Amsterdam, waarin hij klaagt over een gedraging van een politieambtenaar van het Korps landelijke politiediensten en van een politieambtenaar van het regionale politiekorps Midden en West Brabant.

Uit de door verzoeker overgelegde stukken bleek dat hij zijn klacht nog niet had voorgelegd aan het Korps landelijke politiediensten en het regionale politiekorps Midden en West Brabant. Tevens was de Nationale ombudsman niet bereid om de klacht van verzoeker in behandeling te nemen, omdat er een zaak aanhangig was bij de rechter, welke zaak samenhang had met verzoekers klacht.

Per brief van 24 mei 2004 liet de advocaat van verzoeker weten dat de rechter verzoeker niet-ontvankelijk had verklaard en dat hij zijn klacht behandeld wilde zien door de Nationale ombudsman. Per brief van 8 juli 2004 deelde de Nationale ombudsman aan verzoeker mee dat hij zijn klacht over het feit dat het Openbaar Ministerie hem niet had gewezen op de termijn waarbinnen hij zijn beklagschrift bij het Hof diende in te dienen, eerst moest indienen bij het Openbaar Ministerie, alvorens de Nationale ombudsman deze klacht in behandeling kan nemen.

Op 13 augustus 2004 deelde de advocaat van verzoeker telefonisch mee dat verzoeker onderzoek wenst naar de overige onderdelen van zijn klacht. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het Korps landelijke politiediensten (de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant (de burgemeester van Tilburg), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het Korps landelijke politiediensten en de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werden ook de landelijk hoofdofficier van justitie en de hoofdofficier van justitie te Breda over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar hun oordeel reden was. Zij maakten van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de beheerder van het Korps landelijke politiediensten, de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werden de politieambtenaren K. en B. telefonisch gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De beide korpsbeheerders deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Noch verzoeker noch de betrokken ambtenaren gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Mutatie van 23 april 2002 met eigen waarneming, opgemaakt door betrokken politieambtenaren B. en K.

Proces-verbaal van verhoor van verzoeker, op 23 april 2002 opgemaakt door politieambtenaar B.

Proces-verbaal van aanhouding van verzoeker, op 23 april 2002 opgemaakt door politieambtenaar K. In het proces-verbaal is weergegeven dat verzoeker op grond van artikel 34 WAHV werd aangehouden.

Klachtbrief van verzoeker aan de korpschef van het regionale politiekorps Midden en West Brabant van 29 april 2002.

Rapport opgemaakt door politieambtenaar B. op 2 juni 2002, waarin hij zijn bevindingen beschrijft ten aanzien van de gebeurtenis van 23 april 2002.

Proces-verbaal dat politieambtenaar K. heeft opgemaakt op 22 augustus 2002. Hierin beschrijft K. zijn bevindingen ten aanzien van de gebeurtenis van 23 april 2002.

Gespreksverslag dat verzoeker heeft opgemaakt naar aanleiding van een gesprek dat hij had op 7 november 2002 in het kader van de interne klachtprocedure bij het KLPD.

Advies dat H. van de Dienst Spoorwegpolitie van het KLPD op 20 november 2002 gaf naar aanleiding van de klacht van verzoeker.

Beklag krachtens artikel 12 Sv van verzoeker van 27 november 2002 en de beslissing van het hof van 19 februari 2003, waarbij het Hof het beklag van verzoeker niet-ontvankelijk verklaarde.

Klachtafhandelingsbrief van de korpschef van het Korps landelijke politiediensten van 25 februari 2003.

Reactie van verzoeker van 24 maart 2003 op de klachtafhandelingsbrief van de korpschef van het KLPD van 25 februari 2003.

Verzoekschrift van verzoeker van 5 mei 2003 aan de Nationale ombudsman, aangevuld met een brief van zijn advocaat van 24 mei 2004.

Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 28 september 2004.

Standpunt van de beheerder van het Korps landelijke politiediensten van 17 november 2004.

Standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant van 9 december 2004.

Reactie van de advocaat van verzoeker van 17 januari 2005 op de standpunten van de korpsbeheerders.

Brief van de advocaat van verzoeker van 17 mei 2005, met daarbij gevoegd een exemplaar van het journaal van de huisarts van verzoeker.

Reactie van de beheerder van het Korps landelijke politiediensten van 9 juni 2005 op de nadere vragen van de Nationale ombudsman van 4 mei 2005.

Verklaring van betrokken politieambtenaar B., telefonisch afgelegd op 13 mei 2005 tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman.

Reactie van de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant van 1 juli 2005 op de nadere vragen van de Nationale ombudsman van 4 mei 2005.

Verklaring van betrokken politieambtenaar K., telefonisch afgelegd op 22 juni 2005 tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman.

Reactie van verzoeker van 1 september 2005 op de verklaringen van K. en B.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersdelicten

Artikel 2

"1. Ter zake van de in de bijlage bij deze wet omschreven gedragingen die in strijd zijn met op het verkeer betrekking hebbende voorschriften gesteld bij of krachtens de Wegenverkeerswet 1994, de Provinciewet of de Gemeentewet (Stb. 1992, 96), worden op de wijze bij deze wet bepaald administratieve sancties opgelegd. Voorzieningen van strafrechtelijke of strafvorderlijke aard zijn uitgesloten."

Artikel 3

"1. Met het toezicht op de naleving van de in artikel 2, eerste lid, bedoelde voorschriften zijn belast de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen ambtenaren.

2. De in het eerste lid bedoelde ambtenaren zijn bevoegd tot het opleggen van een administratieve sanctie ter zake van de door hen of op geautomatiseerde wijze vastgestelde gedragingen aan personen die de leeftijd van twaalf jaren hebben bereikt.

3. De officier van justitie in het arrondissement waar de in het eerste lid bedoelde ambtenaren optreden, houdt toezicht op de wijze waarop zij van de hun verleende bevoegdheid gebruik maken. Hij kan daaromtrent beleidsregels vaststellen. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld omtrent het toezicht op de wijze waarop de in het eerste lid bedoelde ambtenaren van de hun verleende bevoegdheid gebruik maken en de intrekking van die bevoegdheid.

4. Het College van procureurs-generaal houdt toezicht op de bij deze wet geregelde handhaving van verkeersvoorschriften. Het geeft daartoe bevelen aan de hoofden van de arrondissementsparketten."

Artikel 34

"1. Met geldboete van de tweede categorie wordt gestraft:

a. hij die niet voldoet aan vordering van een krachtens artikel 3, eerste lid, aangewezen toezichthouder;

b. hij die de gegevens waarop de in het eerste lid bedoelde vordering betrekking heeft, onjuist opgeeft;

c. hij die niet voldoet aan de in artikel 30 omschreven verplichting.

2. Het strafbare feit is een overtreding."

2. Reglement verkeersregels en verkeerstekens

Artikel 24

"1. De bestuurder mag zijn voertuig niet parkeren:

(...)

d. op een parkeergelegenheid:

1°. voor zover zijn voertuig niet behoort tot de op het bord of op het onderbord aangegeven voertuigcategorie of groep voertuigen; "

3.1. L.J.J. Rogier, De Wet Mulder, 3e druk, 1997

Bladzijden 233 en 234

"Indien iemand die wordt staande gehouden op grond van artikel 3, eerste lid van de Wet Mulder zich daartegen verzet, maakt hij zich schuldig aan wederspanning, zoals omschreven in artikel 180 van het Wetboek van Strafrecht. Het opzettelijk niet voldoen aan een bevel of vordering van een ambtenaar alsmede het opzettelijk beletten, belemmeren of verijdelen van handelingen door ambtenaren ondernomen is als misdrijf strafbaar gesteld in artikel 184 Wetboek van Strafvordering. (...)

Voldoet een betrokkene bij het staande houden niet aan de vordering om de gegevens ex artikel 3, eerste lid, Wet Mulder (oud; N.o.) op te geven, dan is er sprake van ontdekking op heterdaad van de overtreding van artikel 34, eerste lid, Wet Mulder (oud; N.o.) en kunnen maatregelen ex artikel 61 a tot en met 61c Wetboek van Strafvordering (huidige artikel 61 en 61a Sv; N.o.) worden genomen."

3.2. Tweede Kamer, vergaderjaar 1996-1997, 25 280, nr. 3

Bladzijden 98 en 99

"Artikel 34 stelt het niet-meewerken thans strafbaar als overtreding. De berechting van deze overtreding is opgedragen aan de kantonrechter, hetgeen aansluit bij het systeem van de wet. Het schrappen van deze lex specialis ten faveure van artikel 194 Sr zou tot gevolg hebben dat niet-medewerken strafbaar wordt gesteld als misdrijf, zodat de kantonrechter niet langer bevoegd zou zijn. Dat is ongewenst."

4. Wetboek van Strafvordering

Artikel 12

"1. Wordt een strafbaar feit niet vervolgd of de vervolging niet voortgezet, dan kan de rechtstreeks belanghebbende daarover schriftelijk beklag doen bij het gerechtshof, binnen het rechtsgebied waarvan de beslissing tot niet vervolging of niet verdere vervolging is genomen. Indien de beslissing tot niet vervolging is genomen door de officier van justitie bij het landelijk parket, is bevoegd het gerechtshof te 's-Gravenhage. 2. Onder rechtstreeks belanghebbende wordt mede verstaan een rechtspersoon die krachtens zijn doelstelling en blijkens zijn feitelijke werkzaamheden een belang behartigt dat door de beslissing tot niet vervolging of niet verdere vervolging rechtstreeks wordt getroffen."

5. Wetboek van strafrecht

1. Artikel 180

"Hij die zich met geweld of bedreiging met geweld verzet tegen een ambtenaar werkzaam in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening, of tegen personen die hem daarbij krachtens wettelijke verplichting of op zijn verzoek bijstand verlenen, wordt als schuldig aan wederspanning gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie."

2. Tekst en Commentaar Wetboek van Strafrecht, vijfde druk, C.P.M. Cleiren J.F. Nijboer

"Artikel 180 (...)

d) Transactie.

Ingevolge artikel 74 kan het OM transactie aanbieden. Zie daarvoor de Polaris-richtlijn voor de strafvordering. Verzet bij aanhouding (www.openbaarministerie.nl/beleid/, onder bepalen van de eis). Deze richtlijn geldt tot 31 december 2007."

3. Richtlijn voor strafvordering verzet bij aanhouding

In deze richtlijn is een puntensysteem weergegeven op basis waarvan het Openbaar Ministerie de hoogte van een transactie kan bepalen. Uit deze richtlijn komt naar voren dat verzet met geweld tegen personen 10 punten oplevert wanneer hierbij geen sprake is van letsel. Per punt kan het Openbaar Ministerie een transactiebedrag van € 22 opleggen. (Dit is vastgelegd in het Kader voor Strafvordering.)

6. Politiewet 1993

Artikel 8, eerste lid

"1. De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het

gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf."

7. Ambtsinstructie

1. In artikel 22, eerste lid van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar (Besluit van 8 april 1994; Stb. 275, in werking getreden op 1 april 1994) is bepaald dat de ambtenaar een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien kan aanleggen. De leden 2 en 3 van dit artikel luiden als volgt:

"2. De maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan slechts worden getroffen, indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden.

3. De in het tweede lid bedoelde feiten of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in:

a. de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, of

b. de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, één en ander in samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer plaatsvindt."

3. In artikel 22 van de Ambtsinstructie ligt aldus besloten dat het standaard aanleggen van handboeien tijdens het vervoer van een arrestant naar het politiebureau onjuist is. De politieambtenaar moet van geval tot geval de afweging maken of de aanwezige veiligheidsrisico's het toepassen van deze maatregel naar redelijk inzicht rechtvaardigen. In de Nota van Toelichting op de Ambtsinstructie is in dit verband opgenomen dat de vraag of het omleggen van handboeien in verband met de veiligheidsrisico's nodig is, afhangt van de omstandigheden die samenhangen met de persoon van de arrestant, de inrichting van de (dienst)auto, de situatie waarin wordt vervoerd en het ontbreken van de mogelijkheden om op andere wijze, met minder ingrijpende maatregelen (bijvoorbeeld door plaatsneming van een politieambtenaar naast de arrestant), een veilig transport te waarborgen. Bij omstandigheden die samenhangen met de persoon moet worden gedacht aan het gedrag van de arrestant, mogelijke eerdere ervaringen van de politie met deze persoon op grond waarvan voor moeilijkheden moest worden gevreesd, dan wel de aard of de ernst van het feit waarvoor betrokkene was aangehouden.

4. In artikel 23 van de Ambtsinstructie is opgenomen dat de ambtenaar die gebruik heeft gemaakt van handboeien tijdens het vervoer, dit onverwijld schriftelijk aan een meerdere moet melden, onder vermelding van de redenen die tot het gebruik van handboeien hebben geleid.

5. Artikel 23:

"De ambtenaar die gebruik heeft gemaakt van handboeien als bedoeld in artikel 22, eerste lid, meldt dit onverwijld schriftelijk aan de meerdere, onder vermelding van de redenen die tot het gebruik van handboeien hebben geleid."

8. Grondwet

Artikel 11

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

Artikel 15, vierde lid

"Hij aan wie rechtmatig zijn vrijheid is ontnomen, kan worden beperkt in de uitoefening van grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsontneming verdraagt."

9. Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

1. Artikel 5, tweede lid

"Een ieder die gearresteerd is moet onverwijld en in een taal die hij verstaat op de hoogte worden gebracht van de redenen van zijn arrestatie en van alle beschuldigingen die tegen hem zijn ingebracht."

2. Artikel 9, tweede lid, van het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, gesloten te New York op 19 december 1966 (hierna: IVBPR) bevat een overeenkomstige bepaling. Beide verdragen zijn door Nederland geratificeerd.

3. Artikel 8

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."